

Borgarstjórn Reykjavíkur 6. október 2026

Tillaga borgarfulltrúa Sósíalistaflokks Íslands um útsvar á fjármagnstekjur

Lagt er til að borgarstjórn samþykki að fela borgarstjóra að hefja viðræður við forsætisráðherra og fjármála- og efnahagsráðherra um lagaheimild til að leggja útsvar á fjármagnstekjur til jafns við aðrar tekjur (þ.e. atvinnutekjur, lífeyristekjur og bótagreiðslur).

Greinargerð

Um er að ræða eitt helsta hagsmunamál sveitarfélaganna í sífellt flóknara rekstrarumhverfi þar sem sveitarfélög eru að taka á sig æ fleiri skyldur og verkefni frá ríkinu, oft án þess að nauðsynlegt fjármagn fylgi.

Rekstur A-hluta Reykjavíkur var neikvæður um 5,3 ma.kr. árið 2025 en þeim halla hefði verið mætt ef aðeins þeir 150 tekjuhæstu Reykvíkingar hefðu borgað útsvar af sínum fjármagnstekjum. Samkvæmt tölum hagstofunnar voru fjármagnstekjur Reykvíkinga árið 2025 samtals 110,9 ma.kr og ef útsvar hefði verið lagt á þær tekjur hefðu 16,6 ma.kr skilað sér í borgarsjóð (með fyrirvara um frítekjumark).

Allt stefnir í aukinn halla árið 2026 þar sem rekstrarniðurstaða A-hluta á fyrstu sex mánuðum ársins 2026 var neikvæð um 3,2 ma.kr. Til að mæta þessum halla hefur verið boðað verulegt aðhald í rekstri með auknum niðurskurði og mögulegum gjaldskrárhækkunum. Slíkar aðgerðir munu rýra þjónustu borgarinnar til íbúa Reykjavíkur og auka verðbólgu. Eitt helsta loforð þeirra flokka sem nú mynda meirihluta í borgarstjórn var hins vegar að efla þjónustu við borgarbúa og tryggja sjálfbæran rekstur.

Á borgarstjórnarfundi 3.desember 2023 var samþykkt eftirfarandi tillaga:

„Borgarstjórn Reykjavíkur samþykkir að skora á ríkið um að útsvar verði lagt á fjármagnstekjur. Ríkisstjórnin hefur tilkynnt áform um að þeim sem hafa eingöngu fjármagnstekjur verði gert að greiða útsvar til sveitarfélaga. Reykjavíkurborg skorar hér með á ríkið að tryggja að útsvar verði lagt á fjármagnstekjur líkt og á við um launatekjur að teknu tilliti til núgildandi frítekjumarka“.

Sú áskorun var í tíð síðustu ríkisstjórnar og áform hennar um úrbætur raungerðust ekki. Fyrirliggjandi tillaga er því tímabær í ljósi þess að með núverandi ríkisstjórn er aukinn hljómgrunnur um málið. Ein kosningaáhersla Samfylkingarinnar fyrir kosningar 2024 var einmitt að „Samfylkingin vill halda aftur af skattbyrði almenns launafólks og auka þess í stað hlutdeild skattlagningar á fjármagn“.

Á landsþingi Sambands íslenskra sveitarfélaga 2026 voru samþykkt drög að stefnumörkun Sambandsins 2026-2030 þar sem fram kemur undir Fjármál sveitarfélaga að sambandið skuli vinna að eftirfarandi verkefni: „Taka upp samtal við ríkið um það hvernig tryggja megi að einstaklingar sem eingöngu hafa fjármagnstekjur greiði útsvar til nærsamfélagsins til jafns við aðra sem fá greiddar atvinnutekjur“. Því er sjálfsagt að Reykjavík taki af skarið með því að hefja samtal við ríkisstjórnina um þá kröfu að sveitarfélögum sé veitt full lagaheimild til að innheimta útsvar af fjármagnstekjum til jafns við atvinnutekjur.

Reykjavík